

BUDAKESZIERDŐ • CSILLEBÉRC • FARKASRÉT • FARKASVÖLGY • ISTENHEGY • JÁNOSHEGY • KISSVÁBHEGY • KRISZTINAVÁROS • KÜTVÖLGY
MAGASÚT • MÁRTONHEGY • NÉMETVÖLGY • ORBÁNHEGY • SASHEGY • SVÁBHEGY • SZÉCHENYIHEGY • VIRÁNYOS • ZUGLIGET

Tízmilliók tűnhettek el az egykori HEK-nél

Fantasyregények és Xbox-játékok vétele, fiktív számlákra történő kifizetések, feltételezhetően családi bevásárlások a reprezentációs keret terhére – súlyos visszaélések ügyében tett feljelentést a rendőrségen Kovács Gergely polgármester a már megszüntetett Hegyvidéki Egészségügyi Központtal kapcsolatban. Az eddigi vizsgálatok szerint az intézmény volt vezetője több tízmillió forintnyi vagyoni hátrányt okozott az önkormányzatnak.

A HEK, azaz a Hegyvidéki Egészségügyi Központ ugyan 2024 óta már nem létezik, „hagyatka” azonban nagyon is élő, miután a napokban nyilvánosságra került a volt vezetőjéhez kötődő, éveken át tartó súlyos visszaélés-sorozat. Mint kiderült, D. T. nem elégedett meg a fizetésével – átlagos munkabére az utolsó években bruttó 2,6 millió forint volt –, a vizsgálatok szerint ugyanis a központ bankkártyáját gyakorlatilag a sajátjaként, magáncélokra használta.

A bankkártyás vásárlások között a young adult fantasy könyvektől a paradicsompalántán és a benzinmotoros láncfűrészén át az Xbox-játékokig számos olyan tétel szerepel, ami a HEK tevékenységétől viszonylag távol áll.

2021-ben nagyon sok lakásfelújításhoz szükséges eszköz, lakberendezési, fürdőszobai, konyhai felszerelés is feltűnt a beszerzések listáján. Az intézmény vezetője ezek túlnyomó többségét, megalapozatlanul, „egy éven belül elhasználódik” megjelöléssel látta el, így nem kerültek leltárba. Feltűnt egybeesés, hogy D. T. pontosan ebben az időszakban végezte az önkormányzattól kapott szolgálati lakása felújítását és berendezését.

A reprezentációs keret terhére szinte napi rendszerességgel történtek vásárlások az élelmiszerboltokban, cukrászdákban. A beszerzett termékek típusa és mennyisége alapján feltételezhető, hogy ezek családi bevásárlások voltak. D. T. például rend-

szesen olyan kávékapszulákat vett, amik a HEK leltárában szereplő egyetlen kávéfőzővel sem voltak kompatibilisek. Ráadásul a 2020–2023 közötti, vizsgált időszak nagy részében a koronavírus-járvány miatt szigorú korlátozások voltak érvényben, így hosszú ideig nem is lehetett olyan látogatásokat, találkozásokat, rendezvényeket szervezni, amikre étellel-italal kellett volna készülni a reprezentációs keretből.

D. T. a gyógyszerárakban is előszeretettel használta az intézmény bankkártyáját. Az egyes gyógyszerek típusa, mennyisége és kiváltási rendszeressége egyértelműen arra utal, hogy ezek a beszerzések ugyancsak magáncélúak voltak. A vényköteles

gyógyszerek mellett a volt vezető gyakran vásárolt olyan patikában kapható gyógykozmetikumokat is – például ránctalanító

arckrémeket, izzadásgátló dezodort, napvédő krémeket –, amiknek a beszerzésére semmilyen szakmai indok nem volt, a

HEK nem látott el ilyenekkel sem orvosi rendelőket, sem más intézményeket.

(Folytatás a 3. oldalon)

Hogyan ne legyünk Európa-bajnokok droghasználatban?

Az elrettentés megfelelő eszköze a megelőzésnek. Ez az egyik leginkább elterjedt tévhit a drogprevenció kapcsán – hangzott el azon az előadáson, amit dr. Felvinczi Katalin, a Magyar Addiktológiai Társaság főtitká-

Felvinczi Katalin, aki szerint érthetetlen és rendkívül kártékony intézményi, jogszabályi környezeti alakult ki a prevenció tevékenységekkel kapcsolatban. Nem állítja, hogy akármilyen prevenció jobb, mint annak a

mit kell csinálni. A szociálpszichológus szerint „barkácsolással” és állami közreműködés nélkül, „gerillamódszerekkel” nem lehet visszaszorítani a pszichoaktív szerek terjedését. Úgy véli, az iskoláknak többet kellene

mokká a korábbi kerületi kábítószerügyi egyeztető fórumokat, hogy az illegális szerek mellett a legális szerek és a problémás viselkedések is bekerüljenek a szakmai diskurzusba. „Magyarország Európa-bajnok az alkoholfogyasztásban, továbbá a marihuána-használat pont ugyanolyan arányú, mint Hollandiában, ahol legális a fű, csak ott sokkal több módon lehet segítséget kérni, és a rejtőzködés kevésbé jellemző. Sajnos az extasy- és a speedhasználatban is Európa-bajnokok vagyunk, ami katasztrófális tendenciát mutat” – adott nem túl biztató helyzetképet a 16 évesek körében végzett

Legyen Honolulu az új testvérvárosunk!

„Meggyőződésem, hogy a lakosainkat már régóta összeköti a napfényes tengerpartok iránti vágy, a bulizós lányok, a déli gyümölcsök – mint a mangó, a banán, esetleg a datolya –, illetve a horgászat szeretete. Emellett megemlíteném az Önök országában kínált off-shore cégalapítási lehetőségek, valamint az a tény, hogy a mai napig nem kötöttek kiadási egyezményt Magyarországgal. Mindezek fényében kezdeményezem, hogy az általam vezetett Hegyvidék testvérvárosi kapcsolatot létesítsen Honolulival” – írta július elején Kovács Gergely Rick Blangiardinak, Honolulu polgármesterének.

„Röviden már válaszolt Honolulu vezetése, értesítettek, hogy megkezdődött az egyeztetés az ottani kulturális irodával” – beszélt lapunknak a fejleményekről a XII. kerület polgármestere. Kérdésünkre, hogy Arad mellett miért van szükség újabb testvérvárosra, Kovács Gergely azt mondta, „jó lenne nyitni egy olyan hely felé, amivel sokkal régebb óta működik együtt Magyarország, sokkal mélyebbek a kulturális kapcsolatok, Honolulival pedig évezredek óta ez a helyzet”.

Az Erzsébet-kilátót el lehetne küldeni tengerparti nyaralásokra

A polgármester szerint nemcsak Honolulu kínál kiváló lehetőségeket a XII. kerületieknek, hiszen az együttműködés kölcsönös előnyöket nyújt – a Hawaíi fővárosából ide látogatók például egy darab szabadtéri úszómedencét találhatnak a Lejtő úton. Az óceánon átívelő közös tevékenységekként gyöngyfűző versenyek, horgolás és néptáncprogramok valósulhatnak meg.

„Több nagyvárossal, például Atlantisszal és Pompejivel is tárgyalunk” – árult el részleteket a nemzetközi kapcsolatok kiterjesztését célzó terveiből a kerület vezetője. Kitért arra is, hogy augusztus végén egy nagyjából hétezer lelkes kárpátaljai településre látogat el, amely szintén a testvérvárosunkká válhat. „Van egy bölényük” – emelte ki a kárpátaljai településsel létesítendő kapcsolatban rejlő fantasztikus lehetőséget Kovács Gergely, hozzátéve: „régóta szeretnék egy bölényt, amit idehozhatnánk a teraszomra”.

(v4)

A szigorú jogszabályi környezet ellenére folyamatosan növekszik itthon a pszichoaktív szerek használata

ra, az ELTE egyetemi tanára, a 2016-ban megszüntetett Nemzeti Drogmegelőzési Intézet egykori igazgatója tartott a legutóbbi Addiktológiai Egyeztető Fórumon.

A Nemzeti Kábítószerellenes Világnap alkalmából megrendezett, önkormányzati szervezésű szakmai minikonferencián a szociálpszichológus szakember elmondta: nem áll rendelkezésre bizonyíték, hogy a kormányzat jelenlegi törekvése, a szerhasználatlalt összefüggő problémák rendezési eszközökkel történő visszaszorítása működőképes próbálkozás lenne. Az viszont világosan látszik, hogy a szigorú jogszabályi környezet ellenére folyamatosan növekszik a pszichoaktív szerek használata.

„Sajnos nem a droghasználat, hanem a prevenció támogatása van egyre inkább visszaszorulóban” – összegezte tapasztalatait

hiánya, úgy látja azonban, hogy amíg a 2000-es években igazán előkelő helyet foglalt el Magyarország az európai mezőnyben a drogmegelőzési tevékenységek fejlesztése és minősége tekintetében, az elmúlt tíz-tizenöt évben sereghajtókká váltunk.

„Az emberek azért használnak pszichoaktív szereket, mert nem rendelkeznek elegendő tudással, fel kell őket világosítani” – említett egy szintén közkeletű tévhitet az előadó. Példaként hozta fel, hogy „A dohányzás halált okoz” és más hasonló figyelmeztető feliratokat évek óta olvashatjuk a cigarettásdobozokon, ám ezekkel az üzenetekkel nem igazán lehet hatni az érintettek-re, tekintve, hogy a dohányzás addiktív viselkedés.

Téves elgondolás az is, hogy a prevenció tevékenység nem igényel különösebb szakértelmet, józan ésszel kikövetkeztethető,

foglalkozniuk a fiatalok mentális állapotával, továbbá szakmai segítséget kellene igénybe venniük. Akár úgy, hogy a családsegítő központ, vagy megbízható civil szervezetek képviselőivel közösen megvizsgálják, hogyan lehetne előbbre lépni az egészségfejlesztés terén.

Szécsi Judit addiktológiai konzultáns, a XII. kerületi Addiktológiai Egyeztető Fórum koordinátora szerint fontos, hogy összeérjenek a prevenció erőfeszítések, amik azzal foglalkoznak, hogy a gyerekek és a felnőttek jobban érezzék magukat a bőrükben, és tudják, hová lehet fordulni, ha nincsenek jól. Kiemelte, hogy itt, a XII. kerületben számos segítő hely, intézmény, remek szakemberek érhetőek el az érintettek számára.

A koordinátor kitért arra is, hogy az önkormányzat azért terjesztette ki addiktológiai fóru-

FORRÁS: HOPE TRUSTINDIA.COM

FORRÁS: HAWAIIISBESTTRAVEL.COM, NORIWAFA PARK

RÓLUNK IS SZÓL – FŐVÁROSI HÍREK

Mercedesek jönnek, a Körszálló búcsúzik

Ámokfutó a belvárosban.

Július 11-én a hajnali órákban a Nyugati téren akartak megállítani egy autót a rendőrjárőrök, ám a sofőr másként gondolta ezt, és nagy sebességgel továbbhajtott. Természetesen a rendőrök nem hagyták annyiban, a menekülő után eredtek, egészen a Rákóczi útig követték. Ott lett vége az ámokfutásnak, ugyanis a jármű összeütközött egy szabályosan közlekedő taxival.

Ezzel azonban a hajsza nem fejeződött be, mivel a kocsis utasai, cserbenhagyást is elkövetve, gyalogosan távoztak a helyszínről. A sofőrt végül a Blaha Lujza téri villamosmegállóban, míg két társát a Rákóczi úton fogták el a rendőrök, akik az autóban kábítószeranyagú cigarettát találtak.

Kelemen Kabátban a cirkusban.

Július 19-én jön a Cirkusok Éjszakája, megannyi meglepetéssel és persze varázslattal! A Fővárosi Nagycirkuszban a SPLASH! című vízi cirkszi előadás pluszfelvonással egészül ki. Ebben a Baross Imre Artista- és Előadó-művészeti Akadémia ifjú tehetségei, valamint ukrán artistaművészek mutatnak be elképesztő produkciókat. Lesz egy sztárvendég is, a Kelemen Kabátban zenekar frontembere, Horváth Boldi énekel majd a manészsban, egy soha máskor nem látható koreográfia részeként.

Jönnek a Mercedesek!

Csuklós, klímás, akadálymentes

és környezetbarát – így lehetne jellemezni a Budapesti Közlekedési Központnak szolgáltató ArrivaBus nemrégiben bemutatott Mercedes buszait, amelyek 2025 és 2027 között állnak forgalomba Budapesten. A modern

Klímával felszerelt, akadálymentes, környezetbarát

dízeljárművek már most teljesítik a várhatóan szigorodó környezetvédelmi előírásokat, és számos európai nagyvárosban közlekednek az utasok megelégedésére. A Mercedes-flotta mellett több tucat elektromos busz járja majd 2026-tól Budapest útjait.

Hagyd ott a bringádat a Mobi-ponton!

Városszerte rendre gondot okoz a rollerek, biciklik biztonságos tárolása, épp ezért nagyszerű „találmány” a főváros Mobi-pont hálózata, ami kulturált parkolási lehetősé-

ket biztosít a saját tulajdonú kerekűeknek is. Júliustól újabb tíz Mobi-pont áll a környezetbarát közlekedést előnyben részesítők rendelkezésére, a helyszínek kiválasztásakor közlekedési, közterület-használati és zöldvédelmi

szempontokat is figyelembe vettek az illetékesek.

Az új Mobi-pontok címei:
I., Attila út 113.
VI., Teréz körút 22.
VI., Podmaniczky utca,
Bubi-állomás
IX., Pöttyös utca,
metrómegálló
XI., Budaörsi út 4–18/b
XI., Karolina út 17/a
XI., Villányi út 69–71.
XIII., Váci út 22.
XIII., Váci út 46/b
XIII., Váci út 48/f
Az összes parkoló ugyanolyan kialakítású, könnyen felismerhe-

tő a határoló zöld burkolati jelekről. Rövidesen a Moby-logót ábrázoló táblák, valamint az U-alakú kerékpártámaszok is a helyükre kerülnek. Ezzel már közel ezer helyszínen lehet biztonságosan és rendezetten leten-

A Körszálló nem sokkal a megépítése után, 1970-ben

ni a megosztott és saját eszközöket, ami jelentősen hozzájárul egyebek közt ahhoz, hogy Budapest ne legyen a szanaszét hagyott rollerek városa.

Igy utazhatunk a villamosfelújítás idején.

Folytatódik a Szent István körúton a Tátra utca és a Jászai Mari tér közötti villamosvágányok felújítása. Ezért július 31-ig a Széll Kálmán tér és a Nyugati pályaudvar között a 4-es és a 6-os villamosok helyett pótlóbuszok közlekednek. Állítólag megéri túlélni a kellemetlenségeket, ugyanis a korszerű-

zaj- és rezgéscsillapított technológia alkalmazásának köszönhetően gyorsabban, egyúttal kisebb zajjal haladhatnak majd a villamosok a felújított pályán.

Várhatóan július 31-ig a 4-es és a 6-os csak a dél-budai végál-

pótlóbuszok megállóhelyén állnak meg. A Margit híd budai hídfőjénél a 931-es autóbuszra Pest felé a villamosperon helyett a közúton kijelölt megállóban lehet felszállni. Amíg tart a felújítás, a Szent István körúton a Pannónia utca és a Margit híd pesti hídfője között irányonként csak egy sávon haladhat a forgalom. Ezt a sávot használhatják a közösségi közlekedés járművei, továbbá a kerékpárosok és az autók is.

Vizlát, Körszálló! Megkezdődik Budapest egyik ikonikus épületének bontása, a Városmajor melletti Körszálló helyén ugyanis luxuslakóház épül.

A munkálatok várhatóan két évig tartanak majd, és az elfogadott tervek szerint az 1967-ben átadott Hotel Budapest helyén egy a régihez hasonló, azaz hengeres épületet emelnek.

Elrajtolt a művészeti pályázat.

A Független Előadó-művészeti Szövetség és a fővárosi önkormányzat által létrehozott Független Előadó-művészeti Alap 155 500 000 forintos keretösszeggel támogatja a budapesti független színházi, táncművészeti, cirkszi, bábszínházi, ifjúsági, gyermekszínházi és színházi nevelési terület résztvevőit. Ennek keretében művészeti infrastruktúra fejlesztésére, valamint produkciók létrehozására, forgalmazására és előkészítésére lehet pályázni a Pro Cultura Urbis Közalapítványnál. Benyújtási határidő: 2025. július 31. További információ: budapest.hu

Az önkormányzati képviselők fogadóórái

Választókerület	Név	Fogadóóra és cím
	Kovács Gergely polgármester	Előzetes bejelentkezés alapján a titkarsag@hegyvidek.hu e-mail-címen
5	Vadász Gábor alpolgármester Momentum	Előzetes bejelentkezés alapján a titkarsag@hegyvidek.hu e-mail-címen
8	Kocsik Tekla alpolgármester MKKP	Előzetes bejelentkezés alapján a titkarsag@hegyvidek.hu e-mail-címen
1	Kocsis Borbála MKKP	Minden hónap első szerdáján 16.00-tól a polgármesteri hivatalban. Előzetes egyeztetés szükséges a kocsis.borbala@hegyvidek.hu e-mail-címen
2	Surányi Judit MKKP	Minden hónap első keddjén 16.00-tól a polgármesteri hivatalban. Előzetes egyeztetés szükséges a suranyi.judit@hegyvidek.hu e-mail-címen vagy a 06-20/560-4026-os telefonszámon
3	Pásztor Tibor MKKP	Minden hónap utolsó hétfőjén 16.00-tól a polgármesteri hivatalban, vagy előzetes egyeztetés alapján bármikor a mail@pasztortibor.hu e-mail-címen vagy a 06-30/954-4307-es telefonszámon
4	Mónus Angéla MKKP	Minden hónap első csütörtökjén 16.00-tól a polgármesteri hivatalban. Előzetes egyeztetés szükséges a monus.angela@hegyvidek.hu e-mail-címen
6	Kovács Dávid MKKP	Előzetes egyeztetés alapján a kovacs.david@mkkp.hu e-mail-címen vagy a 06-30/246-5266-os telefonszámon
7	Bürger Zoltán MKKP	Előzetes egyeztetés alapján a burger.zoltan@hegyvidek.hu e-mail-címen vagy a 06-30/262-0923-as telefonszámon
9	Dr. Novák István Momentum	Előzetes egyeztetés alapján a novak.istvan@hegyvidek.hu e-mail-címen
10	Visi Piroska Hegyvidék jövőjéért Egyesület–MKKP	Minden hónap harmadik hetének csütörtökjén 17.30-tól a polgármesteri hivatalban. Előzetes bejelentkezés szükséges a visi.piroska@hegyvidek.hu e-mail-címen
11	Fekete Orsolya MKKP	Előzetes egyeztetés alapján a 06-50/117-6144-es telefonszámon
12	Sasi-Szabó Tamás MKKP	Minden hónap második szerdáján 18.00-tól a polgármesteri hivatalban. Előzetes bejelentkezés: sasi-szabo.tamas@hegyvidek.hu
Kompenzációs lista	Fonti Krisztina Fidesz–KDNP	Fidesz-iroda – Királyhágó tér 4. Minden hónap első szerdáján 14.00-tól, előzetes bejelentkezéssel. Bejelentkezés a 06-1/375-7411-es telefonszámon
Kompenzációs lista	Menyhárt Éva Fidesz–KDNP	Fidesz-iroda – Királyhágó tér 4. Minden hónap első hétfőjén 15.00-tól. Bejelentkezés a 06-1/375-7411-es telefonszámon
Kompenzációs lista	Dr. Harmos Andrea Fidesz–KDNP	Fidesz-iroda – Királyhágó tér 4. Minden hónap harmadik keddjén 18.00-tól
Kompenzációs lista	Dr. Péchy László Fidesz–KDNP	Fidesz-iroda – Királyhágó tér 4. Bejelentkezés a 06-1/375-7411-es telefonszámon
Kompenzációs lista	Élő Norbert DK–MSZP–Magyar Liberális Párt–Liberálisok	Márvány utca 38. Minden hónap első keddjén 17.00-tól

Budapest Főváros XII. kerület Hegyvidéki Önkormányzat

az alábbi ingatlanokat kínálja nyilvános versenyeztetés keretében egyfordulós értékesítésre (licit):

	Cím	Helyrajzi szám	Terület	Megnevezése	Megtekinthető	Kikiáltási ár (nettó)
1.	1126 Budapest, Jagelló út 36/b	7960/10	telek: 552 m ² felépítmény: 228 m ²	kivert lakóház, udvar, garázs	Előzetes egyeztetés alapján az információs csomagban meghatározott időpontokban	237 300 000 Ft
2.	1123 Budapest, Alkotás utca 13. fszt. 3.	7037/0/A/3	28 m ²	öröklakás	Előzetes egyeztetés alapján az információs csomagban meghatározott időpontokban	38 700 000 Ft
3.	1123 Budapest, Alkotás utca 7/b fszt. 5.	7056/0/A/6	46 m ²	öröklakás	Előzetes egyeztetés alapján az információs csomagban meghatározott időpontokban	56 600 000 Ft
4.	1121 Budapest, Árnyas út 30. fszt. 1.	10856/0/A/1	72 m ²	lakás	Előzetes egyeztetés alapján az információs csomagban meghatározott időpontokban	81 800 000 Ft
5.	1121 Budapest, Agancs út 28. 1. em. 16.	9275/2/A/35	19 m ²	lakás	Előzetes egyeztetés alapján az információs csomagban meghatározott időpontokban	34 000 000 Ft
6.	1123 Budapest, Alkotás utca 31. fszt. 2.	7697/0/A/5	161 m ²	öröklakás	Előzetes egyeztetés alapján az információs csomagban meghatározott időpontokban	133 200 000 Ft
7.	1123 Budapest, Alkotás utca 37. 2. lh. fszt. 2.	7679/0/A/17	84 m ²	öröklakás	Előzetes egyeztetés alapján az információs csomagban meghatározott időpontokban	78 700 000 Ft
8.	1013 Budapest, Attila út 63. 3. em. 24/A	7163/0/A/34	89 m ²	lakás	Előzetes egyeztetés alapján az információs csomagban meghatározott időpontokban	89 300 000 Ft
9.	1026 Budapest, Szilágyi Erzsébet fasor 65. fszt. 1/A	Budapest II. kerület belterület, 13043/5/A/5	55 m ²	lakás	Előzetes egyeztetés alapján az információs csomagban meghatározott időpontokban	75 600 000 Ft

Az ingatlanokról készült információs csomagot a hegyvidek.hu honlapon a licithirdetésnél található tájékoztatóban foglaltaknak megfelelően 30 000 Ft + áfa (38 100 Ft) térítési díj ellenében lehet elektronikusan igényelni a licit@hegyvidek.hu e-mail-címen **2025. július 17. napja 9.00 órától 2025. augusztus 29. napja 12.00 óráig.**

A licit feltételeiről érdeklődni a licit@hegyvidek.hu e-mail-címen van lehetőség 2025. július 15. napját követően, azzal, hogy a licittel kapcsolatos érdeklődés lehetőségét a licitcsomag megvásárlói részére biztosítjuk.

Az információs csomagnak a licitálni szándékozó által a fenti határidőben történő megvétele a liciten való részvétel és a megtekintés feltétele!

Kovács Gergely polgármester

Városmajor 240: ünnepeljünk együtt!

Ahogy a jó bor, úgy egy park is a korról nemesedik, az idő múlásával válik egyre tökéletesebbé. A nagy múltú Városmajor vonzereje is elsősorban azok az öreg fák jelentik, amelyek terebélyes lombjai alatt sokkal könnyebb elviselni a nyár legforróbb napjait.

Már két éve is együtt ünnepelt a Városmajor közössége

A Városmajor Európa egyik legrégebbi közparkja, II. József 1785. július 25-én kiadott rendeletével válhatott a budai polgárok közkedvelt találkozóhelyévé. Immár 240 éve sikeresen be is tölti közösségi funkcióját, ez év július 25-én, az alapítás évfordulóján azonban mindenképpen érdemes lesz kilátogatni, mert különleges programokkal készül az Élhető Hegyvidékért Egyesület.

Az eseménynek van előzménye, tavaly és a tavalyelőtt is hasonló születésnap programokat szervezett az egyesület. Ezeket a Városmajor közösségei és az ott működő szervezetek vették részt: a FŐKERT traktorsimogatóval, a Városmajori Szabadtéri Színpad kulliszabadjárással, a plébánia templomtorony-látogatással várta az érdeklődőket, de volt sakkszimultán és kutyás program is.

Az idén a többi között a Hegyvidéki Helytörténeti Gyűjtemény lesz jelen, és egy kvízzel lepi meg a látogatókat. A Szent János Centrumkórház Egészségfejlesztési Irodája és egy XII. kerületi pilatesstúdió egészségmegőrző foglalkozásokat tart, míg az Ugocsa utcai könyvtár gyerekeknek és felnőtteknek szóló programokkal kapcsolódik az ünnepléshez.

nm.

■ A Városmajor születésnapjának részletes programja megtalálható az Élhető Hegyvidékért Egyesület Facebook-oldalán ([facebook.com/ElhetoHegyvidek](https://www.facebook.com/ElhetoHegyvidek)).

Tízmilliók tűnhettek el az egykori HEK-nél

(Folytatás az 1. oldalról)

A Hegyvidéki Egészségügyi Központ egyetlen szolgálati gépkocsit, egy benzines Volkswagen up!-ot tartott fenn, ennek ellenére folyamatosan elszámolták legalább három-négy autó minden üzemeltetési költségét (üzemanyag, útdíjak, autópótlás). A négy járműből kettő dízelüzemű volt. A tankolások túlnyomó többsége Budapesten kívül, gyakran az ország távoli részein történt, miközben semmilyen jogos indoka nem lehetett annak, hogy a HEK gépkocsija elhagyja a fővárost.

Felmerült annak is a gyanúja, hogy egy cég feltehetően fiktív számláira mintegy 5,6 millió forintot fizetett ki az egészségügyi központ (ezek mögött nem állhatott valódi teljesítés). A számlákon feltüntetett, takarítással kapcsolatos árucikkek beszerzése például teljesen indokolatlan volt, mivel a takarítócégekkel kötött szerződések szerint a szükséges tisztítószereket, munkaeszközöket a vállalkozó biztosította. Arról sincs információ, hogy a számlákon szereplő árukat valaha is látta volna valaki a HEK-nél.

Kovács Gergely polgármester a Facebook-oldalán arról írt, hogy „az önkormányzat előző vezetése pontosan tudott a vissza-

élésekről, ám amikor megkapták a könyvvizsgáló jelentését, nem tettek feljelentést a HEK vezetője ellen, az okozott kár megtérítése iránt sem léptek fel, inkább azt a »megoldást« választották, hogy ijedtükben megszüntették az egész intézményt.”

A polgármester feljelentése szerint a Gazdasági Ellátó Szolgálat már 2023 nyarán jelezte Fonti Krisztina alpolgármesternek, hogy ismétlődő, súlyos szabálytalanságokat észlelt a Hegyvidéki Egészségügyi Központnál. A jelzés alapján az önkormányzat vezetése vizsgálat elvégzésére kérte fel az önkormányzat könyvvizsgálóját, aki ugyancsak erre az eredményre jutott. A vizsgálat néhány hónapban az önkormányzatot érő kár mértékét 5 millió forintot meghaladó összegre becsülte.

tart igényt. A másik a feljelentésben is szereplő szolgálati lakással kapcsolatos, amelyet a volt vezetőnek vissza kellett volna adnia az önkormányzatnak, miután megszűnt a munkaviszonya. Amikor a polgármester tavaly októberben hivatalba lépett, a korábbi HEK-vezető még nem költözött ki a lakásból.

„Maradni akart, valamiért úgy gondolta, jár neki a lakás. Ezt már elengedte, nagy nehezen sikerült elküldeni, de ő is olyan

Az önkormányzat 2020-ban kitüntette D. T.-t

Az egyetlen szolgálati gépkocsi helyett több jármű üzemeltetési költségét is elszámolták

volt, mint a józsefvárosi fideszes képviselő: elvitte a kilincseket, és lényegében mindent, ami mozgatható” – beszélt Kovács Gergely a fejleményekről. A józsefvárosi példával arra az elhíresült esetre utalt, amikor Kecskeméti László VIII. kerületi képviselő még az ajtófélfákat és a konnektorokat is magával vitte, miután ki kellett költöznie az általa évekig jogtalanul használt önkormányzati lakásból.

nm.

SZÜLŐKLUB

2025 NYÁR

Szeretettel várjuk az érdeklődő szülőket a Szülőklub programsorozatunkra!

2025. augusztus 5–8.

Hegyvidéki Kulturális Szalon
(XII. kerület, Törpe utca 2., Tamási Áron terem)

IDŐPONT: MINDEN NAP 8:45–13:00 KÖZÖTT

PROGRAMTEMATIKA:

AUGUSZTUS 5. KEDD Csecsemő korosztály
AUGUSZTUS 6. SZERDA Kisded korosztály
AUGUSZTUS 7. CSÜTÖRTÖK Kisgyermek korosztály
 Téma: balesetmegelőzés és elsősegélynyújtás – elmélet és gyakorlat
AUGUSZTUS 8. PÉNTEK Felnőttkori rosszulletek
 Téma: felismerésük és elsősegélynyújtás – elmélet és gyakorlat

A GYAKORLATI OKTATÁS RÉSZEI:

- Epipen használata
- Légúti idegentest eltávolítása
- Vérzéscsillapítás
- Stabil oldalfektetés
- Újraélesztés (alapfokú BLS)

A program során fotók is készülnek, kizárólag dokumentációs és kommunikációs célból. A felvételeken a résztvevők arca nem lesz felismerhető.

A részvétel ingyenes, de előzetes regisztrációhoz kötött. Jelentkezés az alábbi email címen: alexa.balazs@hegyvidek.hu

A feljelentés alapján lopás, valamint készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel visszaélés vétsége, továbbá hűtlen kezelés és számviteli rend megsértése merülhet fel a volt vezető ténykedése kapcsán. Az általa okozott kár összege a vizsgált időszakban alsó hangon is közel 30 millió forintra tehető. Tekintve azonban, hogy bankkártyás fizetések esetében szűrőpróbaszerű vizsgálatok történtek, ráadásul az elévülési idők miatt az új önkormányzati vezetés csak 2020 elejétől vizsgálta a 2023 végén megszüntetett intézményt – aminek D. T. 2016 márciusától, közel nyolc éven át volt a vezetője –, a kár lényegesen nagyobb is lehet a becsült összegnél.

Érdekes adalék, hogy a HEK – egyébként 2020-ban Semmelweis-nap alkalmából kitüntetett – vezetője két ügyben is beperelte az önkormányzatot. Kovács Gergely lapunknak elmondta, hogy a még folyamatban lévő egyik ügy a vezetői munkaviszony közös megegyezéssel történő korábbi megszüntetésével függ össze, az illető több pénzre

MIT TETT AZ ELŐZŐ ÖNKORMÁNYZATI VEZETÉS?

A HEK-üggyel kapcsolatban megkerestük Fonti Krisztinát, a XII. kerületi Fidesz-frakció vezetőjét, aki írásban küldte el álláspontját lapunknak. A korábbi alpolgármester kifejtette, hogy a Hegyvidéki Egészségügyi Központot a kerületben lakók jobb egészségügyi ellátása érdekében hozta létre az önkormányzat, és a kezdetektől D. T. vezette. Ő az egyik legrégebbi munkatársuk volt, „munkáját tisztelet és megbecsülés övezte a hivatalban és a kerületben is”.

„A parlament a védőnői hálózatot a megyei kórházakhoz rendelte, így a mi védőnőink is a Szent János Kórházhoz kerültek át a feladattal együtt 2023. július 1-jétől. 2023 decemberében az intézményt és az intézményvezető asszony jogviszonyát az önkormányzat megszüntette” – írta a fideszes képviselő.

Azzal kapcsolatban, hogy korábban miért nem történt feljelentés, a volt alpolgármester így fogalmazott: „Az önkormányzat könyvvizsgálója elkezdte áttekinteni a HEK gazdálkodását, és egy előzetes jelentésben tájékoztatta megbízóit, hogy problémákat talált. Ez azonban akkor sem összegében, sem alátámasztottságában nem érte el azt a szintet, hogy indokolt lett volna a büntetőfeljelentés. A könyvvizsgáló asszony megbízása 2024. május 31-én lejárt. Tekintettel a választásokra már nem bíztuk meg újra, hogy ne kössük meg a minket követő vezetés kezét, így a vizsgálata befejezetlen maradt.”

Fonti Krisztina kiemelte: a nyomozhatóságnak és a bíróságnak kell majd eldöntenie, hogy az elbocsátott intézményvezető követett-e el bűncselekményt, és ha igen, az milyen mértékű volt.

Intergalaktikus összefogás az ukrán gyerekekért

Hetvenöt háborús övezetből érkező kárpátaljai és ukrán fiatal nyaralhat a Balatonnál közel nyolcszáz nagylelkű adományozó jóvoltából. Nemcsak a XII. kerületből, hanem az egész országból, külföldről, sőt még a „Marsról” is érkezett hozzájárulás a tábor létrejöttéhez. A támogatók elképesztően gyorsan, mindössze hat nap alatt ajánlottak fel több mint 11 millió forintot.

Kovács Gergely polgármester kezdeményezésére, Ukrajna Magyarországi Nagykövetségének közreműködésével azzal a céllal hirdetett adománygyűjtést a XII. kerületi önkormányzat, hogy a háború árnyékában élő fiatalok közül legalább

néhányan fellélegezhessenek egy kis időre, és félelem nélkül élvezhessék a vakációjukat. Ukrajnában ugyanis nagy részüknek a nyár sem a felhőtlen pihenést, hanem sokkal inkább a bizonytalanságot, a menekülést, a veszteséget jelenti.

A 10–14 éves gyerekeket az önkormányzat az általa fenntartott balatoni táborban látja vendégül, az utaztatásuk, az ellátásuk és a különböző programok szervezésének költségeit azonban az adományok fedezik. Az Ukrajnából érkező fiatalokat önkéntesek segítik majd a nyaralásuk idején.

n.

Fél évszázad a kerületi gyerekekért

Sok évtizedes hűség: Cséki Katalin, a Hegyvidék védőnöje

Közel ötven év szolgálat az egészségügyben sem mindennapi, hát még ha az öt évtizedet egy munkahelyen tölti el valaki. Cséki Katalin pontosan ezt tette, és egyáltalán nem bánja, sőt ma sem csinálná másképp. A Budapest Főváros XII. Kerület Hegyvidék Egészségügyi Ellátásért Díjat nemrégiben átvevő védőnővel beszélgettünk.

– *Hogyan kezdődött ez a valóban elismerésre méltó fél évszázados történet?*

– Valamikor réges-régen úgy döntöttem, hogy nekem az egészségügyben kell dolgoznom, és gyerekekkel kell foglalkoznom. Úgyhogy annak rendje és módja szerint beiratkoztam egy egészségügyi szakközépiskolába, ahol négy évvel később megkaptam az általános asszisztens, csecsemőgondozó és kisgyermekgondozó oklevelet. Asszisztensként helyezkedtem el a Bősziroményi úti rendelésben. Minden rendben volt, mégis úgy éreztem, többet szeretnék, nem csak kartonokat írogatni, ezért elkezdtem kikacsintgatni a védőnői pályára felé.

– *Könnyen ment a váltás?*
– Tulajdonképpen igen, hiszen megvolt a szakközépiskolai végzettségem, ezért elég volt elvégezni egy másik képzést. Tíz hónappal később már védőnőként dolgoztam a rendelésben. Ez éppen negyven éve történt. Visszatérve a kérdésre, volt még valami, ami könnyűvé tette a váltást. A kerületben nőttem fel, sok kismamát ismertem, ami nagy előnyt jelentett a kezdetkor. Így lettem védőnő, tíz évvel később

pedig a munkahelyem beíratott a főiskolára, azóta diplomásként dolgozom a körzetemben. Negyvenkét éves munkaviszonnyal mentem el nyugdíjba, mellette dolgozom, mert úgy vagyok vele, amíg bírom, jól

érezem magam, csinálom tovább. És persze addig, amíg nem jutok el oda, hogy a szenilitásomat már csak én nem ve-

szem észre... Mondom is mindig a fiatal kollégáknak,

szóljanak rögtön, ha látják, hogy valami nem stimmel nálam!

– *Ebből is látszik, mennyire fontos a munkatársak közötti kommunikáció, de igaz ez a családokra is?*

– Természetesen igen! Mindig elmondom, hogy segíteni jövök, nem számokéni. Nem az a dolgom, hogy végighúzzam az ujjam a polcon, poros-e. Persze ha nagy a rumli, a rendtelenség, azért szólok, de ez tényleg nagyon ritkán fordul elő. Egyetlen egyszer volt, hogy egy család azt kérte, ne menjek többé hozzájuk, és ez is azért történt, mert nem tudunk megegyezni egy időpontban. Sokat beszélgetünk, rendkívül fontos a kommunikáció, hiszen ha nem sikerül elnyerni a szülők bizalmát, nem nyílnak meg, nem mondják el a problémáikat. Nekem

van azért egy főrom, mégpedig az, hogy számtalan „gyerekem” édesanyját csecsemőkor óta ismerem, ők az első pillanattól

kezdve bíznak bennem. Valójában az jelenti számomra a legnagyobb elismerést, hogy rám bízzák a gyermeküket.

– *Mi minden változott az évek alatt?*

– Régen több volt a gyerek, ami több munkával is járt. Szerecsére kezdőként nagyon sok segítséget kaptam, kaptunk a gyerekorvosoktól, akik a lexikális tudásunkat kiegészítették gyakorlati ismeretekkel. Ami a változásokat illeti, annak idején nekiindultam a körzetemnek, nem kellett időpontot kérni, egyszerűen becsöngettem, leültünk, megbeszéltük a dolgainkat. Közvetlenebb, nyíltabb volt minden. Ma már nem lehet csak úgy megjelenni, hogy épp erre jártam, bekukkantanék megnézni, mi a helyzet a picivel. És van még valami. Egyre több ember, sőt mindenki az internetről tájékozódik, és ez bizony nem feltétlenül jelent előnyt.

– *Mire gondolsz?*

– Tulajdonképpen

a szülők mindent elolvassnak, sajnos rengeteg butaságot is,

hiszen nehéz kiszűrni a valós információkat. Gyakori, hogy más szülőktől tájékozódunk, és amit hallanak, lehet, hogy igaz arra az egy gyerekre, de soha nem szabad általánosítani. Szóval néha rendet kell tenni a fejekben. Mindig azt mondom, hogy válasszunk ki néhány hiteltel forrást, ezekből tájékozód-

janak. A védőnők csak tanácsokat tudnak adni, és segítenek eligazodni az információk között.

– *A XII. kerület több szempontból előnyösebb helyzetben van a többihez képest. Érzí ezt a „kiváltságot” a munkája során?*

– Annyi biztos, hogy nálunk sokkal kevesebb a rossz anyagi körülmények között élő család, ami nyilván a mi munkákat is megkönnyíti. Miként az is, hogy a kerület tényleg mindent megtesz azért, hogy a védőnői szolgálat jól működjön. Például az elsők között állhatunk át a számítógépes rendszerre, és kaptuk meg az ehhez szükséges eszközöket. Előtte csomó

időt pazaroltunk el az adminisztrációra. Nagy segítség a születési csomag, amely sok olyan hasznos eszközt, terméket tartalmaz, ami fontos az első napokban, hetekben. A logós, „Hegyvidéki baba vagyok” feliratú törülköző, rugdaló különösen kedves ötlet, hiszen az összetartozást szimbolizálja.

MM.

Cséki Katalin védőnő

VINCÉVEL AZ ANYÓSÜLÉSEN

„Még a pályám kezdetén történt, hogy a Kakukk útra mentem látogatni, akkoriban itt kerítések sem igen voltak. Épp kiszálltam a kispolskimból, amikor valaki kiabálni kezdett, hogy vigyázz, megy a Vince! Körülnéztem, de nem láttam senkit. Néhány másodperc múlva megjelent egy hatalmas kutya, és mire felocsúdtam, már be is ült az anyósülésre. Rendesen meglepődtem. Próbáltam kitessekélni, de sehogy sem ment. Odajött két munkás, és közölték, hogy ők kiabáltak, és a kutyát hívják Vincének. Kiderült, hogy a jóra való házörző, ha nyitott kocsiajtót látott, azonnal beszállt, mert imádott autózni. Aztán egy lakó is megérkezett, és megnyugtatóan, hogy ha nem megyek egy kört Vincével, biztosan nem fog kiszállni. Mit tehettem mást, elvittem pár percre. Csodák csodája, amikor visszaértünk, Vince hajlandó volt hazamenni. Autózás közben nekem úgy tűnt egyébként, mintha röhögött volna. Onnantól kezdve amikor a Kakukk útra mentem, mindig ügyeltem arra, hogy gyorsan becsukjam a kocsiját.”

Tizenöt tonna veszélyes hulladék gyűlt össze

Több mint 15 tonna hulladékot adtak le a XII. kerület lakói a Hegyvidéki Zöld Iroda által szervezett májusi akció keretében. Ennek legnagyobb része elektronikai hulladékból és festékmaredekből állt. Emellett összegyűlt 2250 kilogramm (kg) gumiabroncs, 4033 kg elektronikai hulladék, 1973 kg fáradtolaj, növényvédőszer, nyomtatópatron, elem, valamint 7580 kg festék, ragasztó, tinta, gyanta.

A hulladékokat a szakemberek ártalmatlanítják, vagy újrahasznosítják, ezzel elkerülve a potenciális környezetterhelést. Az esemény ismét bizonyította, hogy kerületünk lakói egyre környezettudatosabbak, és együtt sokat tehetünk a fenntarthatóságért. (Forrás: Budapest XII. kerület Fb-oldal)

FÜRDŐTÉRKÉP

Hegyvidék és környéke

SAS GARDENS

(strand)

Cím:

1124 Budapest, Lejtő út 28.

Nyitvatartási idő:

minden nap 9.00-19.00

Jegyár:

3100-6000 forint

Medencék száma: 1

Szauna: nincs

www.sasgardens.hu

KÜLKER STRAND

(strand)

Cím:

1021 Budapest,

Budakeszi út 73.

Nyitvatartási idő:

minden nap 6.00-19.45

Jegyár:

2300-5200 forint

Medencék száma: 2

Szauna: van

www.kulkerpark.hu

HEGYVIDÉKI SPORTKÖZPONT ÉS TANUSZODA

Cím: 1122 Budapest,

Városmajor u. 29.

Nyitvatartási idő:

hétfő-péntek 6.00-22.00

hétfőként 8.00-19.00

Jegyár: 1450-5300 forint

Medencék száma: 1

Szauna: van

www.hegyvideksport.hu

MOM SPORT

Cím:

1123 Budapest,

Csörsz u. 14-16.

Nyitvatartási idő:

hétfő-péntek 6.00-22.00

hétfőként 8.00-20.00

Jegyár:

2350-5800 forint

Medencék száma: 2

Szauna: van

www.momspor.hu

„Magas ugrásban csak Petőfi tett rajtam túl” – Jókai és a sport

„Sokféle” Jókai Mór létezett, ahogy az elmúlt hónapokban megjelenő helytörténeti írásainkból is kitűnik: a kertész, a nagybirtokos, a természetvédő, a forradalmár, a gyapottermesztő; a szerelmes Jókai, az állatbarát Jókai, a bujdosó Jókai; a vidám, a lelkes, a tépelődő, a higgadt, a bölcs, a szenvedélyes ember. Sorozatunk zárásaként a kerület egyik leghíresebb lakója, a 200 éve született író egy talán meglepő, sokak számára kevésbé ismert oldalát mutatjuk be: a rendszeresen sportoló, komolyan gyúró, aktívan testedző Jókai Mórt.

Képzeld el Jókai Mórt, amint hajnalban – még mielőtt egyáltalán a tintatartóhoz nyúlna – nekifeszül egy félmázsás kőnek, majd egy vasrudon felhúzza magát! Nem egyszerű. Pedig így történt: híres írónk valóban komolyan vette a testedzést, már egészen fiatalon meglepő fizikai erővel és kitartással bírt.

A közhiedelem szerint egy író napjai csendes szobában, könyvek és papírlapok között telnek. Holott a 19. századi alkotók közül sokan nemcsak szellemüket, de testüket is rendszeres fegyelmre szoktatták. Jókai Mór is közéjük tartozott. Bár nem sok forrás maradt fenn erről, a meglévő visszaemlékezések egy rendkívül aktív, sportos hajlamú fiatal embert mutatnak, olyasvalakit, aki nemcsak futott és vívott, hanem rendszeresen edzett is.

Súlyzózás félmázsás kővel

Gyerekkorából Váli Mari visszaemlékezése őriztől egy különösen szemléletes képet: „...fent a boltzatokat egy-

A 18 éves Jókai önarcképe (1843)

Az 1895-ben született Önéletírásom című művében egy reggeli jelenetet idéz fel, amikor először ismerkedett meg a súlyzózás akkori fogalmával – egy félmázsás kő társaságában: „Az első reggel arra ébredtem fel, hogy az én szobátramsam, Gyenes Pali, a mint az ágyból föl-

élet alapja, a belső és külső világ összhangjának egyik kifejezése. Talán épp itt érhető tetten Jókai kapcsolódása a 19. század nagy európai humanista hagyományához: a futás, a súlyemelés vagy a vasrudon lógás nem látványosság, hanem a fegyelm és az önnevelés csendes, mindennapi rítusa.

A mozgás iránti elköteleződése azonban messze túlmutatott a futáson és a súlyemelésen,

Jókai a vívás művészetében is jeleskedett.

A kor egyik legnevesebb vívómestertől, Keresztessy Józseftől tanult, aki egy híres pesti iskolát vezetett. Jókait a legjobb tanítványok között tartották számon, tehetségét és elhivatottságát mestere is nagyra becsülte.

Olyannyira, hogy amikor Keresztessy ötvenéves vívómesterei jubileuma alkalmából emléklbum készült, Jókai Mór neve is bekerült a legkiválóbb tanítványok közé. Az Ország-Világ című lap így emlékezett meg erről 1892. május 28-i számában: „Ez esztendő február havában múlt 50 esztendeje annak, hogy Keresztessy József megkezdte vívómesterei pályáját. Egy kis hadsereg telnek ki azokból az urakból, kik ez idő alatt a vívómesterek nevesztől tanulták a vívás

Karikatúra a súlyzózó idős íróról

mesterségét. [...] e cikkben van felsorolva azok névsora is, kiket a mester legjobb tanítványainak tart. Ilyen van kétszáz, ezek közt országosan ismert nevek, mint herceg Coburg Fülöp, Arany László, báró Eötvös Lóránd, Horvát Gyula, Jókai Mór, id. gr. Lányai Menyhért, Szilágyi Dezső és Wekerle Sándor.”

Hatvanévesen is öserő

Jókai a testmozgást nem csupán egyéni, hanem közösségi ügyként is fontosnak tartotta. Az 1860-as években, amikor gyűjtés indult a Nemzeti Torna Egylet csarnokának megépítésére, ő az első között adományozott. A csarnok megnyitása után pedig hónapról hónapra anyagilag is támogatta az intézményt.

A testgyakorlás iránti rajongását még a korabeli élclapok is megörökítették. Az Üstökös például 1885. február 22-i számában karikatúrán ábrázolta Jókait, amint egy százkilós súlyzót emel a magasba. A képalírás nem fukarkodott a lelkes elismeréssel: „Hatvanéves és még mindig oly víg legény. Senki oly rókatánczot jární nem tud, mint ő.”

A sporthoz fűződő kapcsolatai azonban nem értek véget a karikatúrák szintjén. 1885 júniusában még Rudolf trónörökös is meghívta egy budapesti sporteseményre. A válasz ugyan udva-

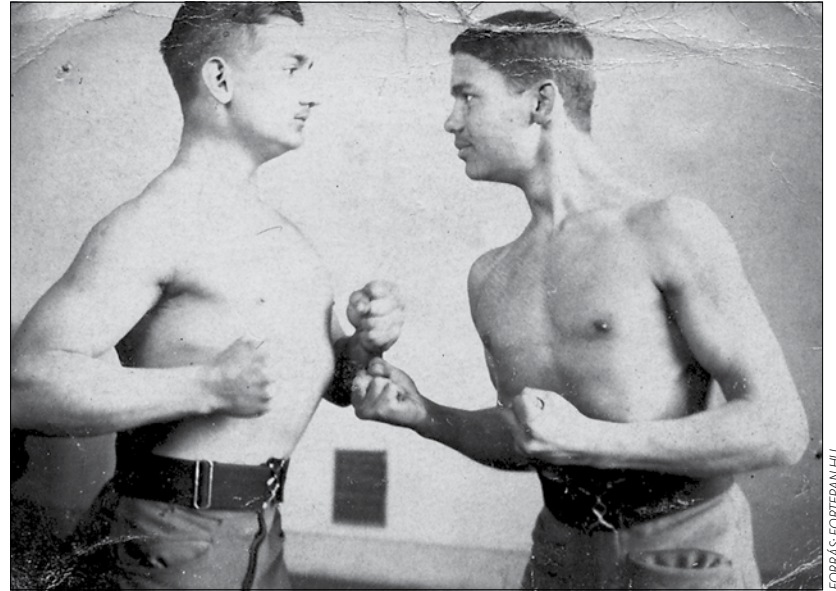
rias elutasítás volt, ám így is őszinte érdeklődésről tanúskodott. A június 20–22. között kelt levelében így fogalmazott a trónörökös: „Mi a budapesti testgyakorló egyület iránt, annak óhaját jelenleg, sajnálatomra nem teljesíthetem; ez idő szerint Bécsből nehezen távozhattam, de igen fogok örüdeni, ha ősszel, vagy tél folytán a testgyakorlókat csarnokukban meglátogathatom, s tanúja leendek működéseiknek.”

Futás helyett kapálás

Jókai Mór nemcsak a vívás és a torna híve volt, hanem szenvedélyesen szeretete a labdajátékokat is – igaz, ezek a 19.

[...] A távolugrásban magam is híres mérköző voltam, egy száldeszka hossza (öt méter) volt a rendes mérték. Magas ugrásban csak Petőfi tett rajtam túl, aki egy helyből talpon állva föl tudott szökni a legmagasabb asztra.”

Jókai sporthoz fűződő viszonyában talán az a legmelegebb tény, hogy a békés, nyugodt, szelíd humorú író kifejezetten rajongott a küzdősportokért. A számos testedzési forma mellett a birkózás és az öklövívás is fontos szerepet játszott fiatalkori életében. 1896-os visszaemlékezésében így idézi ezt: „És azután, ami főfömultság volt a birkózás, meg az öklövívás. Ez az igazi testgyakorlat, ami hozzászoktatja a fia-

Öklövívók az 1900-as évek elején

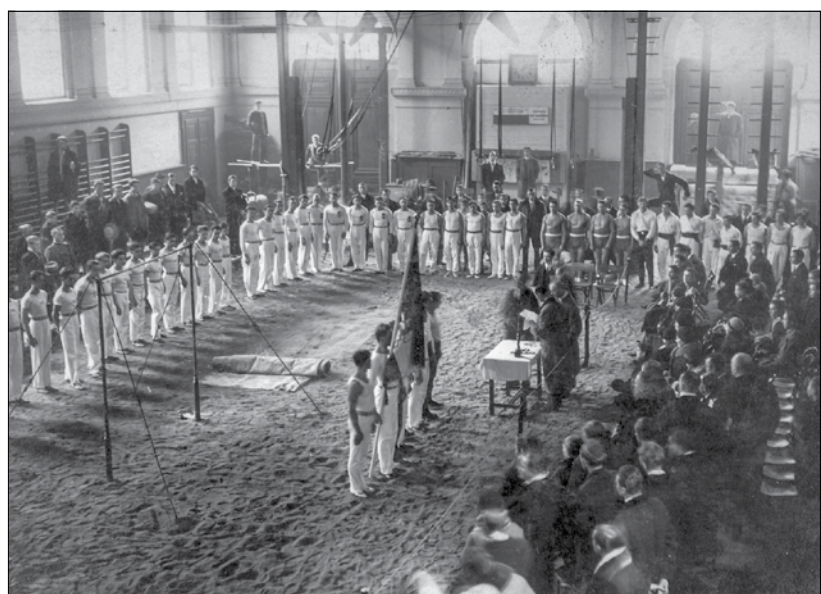
században még jócskán különböztek a ma ismert sportágaktól. A Herkules című sportlap 1890. december 25-i számában jelent meg tőle egy cikk A labda címmel, amelyben nosztalgiával idézi fel a méta nevű játék élményét, egy olyan szabadtéri sportágát, ami leginkább a mai baseballra és krikettra hasonlít. Részletesen leírja a játék menetét, a szabályokat, egyúttal érzékelteti, hogy már az ő idejében is eltűnően volt ez a népi sport: „Labda sincs már a világon, labdázó gyerekek sincsenek már. [...] Vegyétek meg egyszer kezetekbe azt a labdát, fiúk!”

Sportélményeit bővebben is megörökítette a millennium évében, 1896. június 7-én a Pesti Hírlapban, A daliás új nemzedék címmel közölt cikkében.

talambert, hogy ne sajnálja a bőrt. De biz akkorakat ütöttek a fülem tövére, hogy majd megsiketültem bele. Nem rittam, de visszaadtam. Sohasem volt a testem két foltok nélkül s az volt a gyönyörűség! Nem volt ám azért harag közöttünk.”

A visszaemlékezésekből tehát egy olyan Jókai képe rajzolódik ki, aki nemcsak szellemét, de testét is szenvedélyesen edzette. Talán éppen ez a fizikai fegyelm, életforma volt az, ami még időskorában is viszonylagos egészséget biztosított számára, a betegségek és fáradalmak dacára.

Az idő múlásával a sportolás ugyanúgy mindennapi valóság maradt nála – kertészkedés és fizikai munka formájában. A futásokat és a tornatermi

Sportverseny a Nemzeti Torna Egylet csarnokában az 1930-as években

egy vasrud tartotta össze. Igen sokszor a legnagyobb csodálattal láttam, hogy az én kis Mór bátyám felugrott, az egyik keze mutató- és hüvelykujjával ráfogódzott ezen vasrudnak valamelyikére, és annak

a két ujjának az erejével úgy felhúzza egész testének súlyát, hogy a vasrudat ajkával érintette.”

Az évek múltával sem hagyott alább Jókai testmozgás iránti vágya és törekvése. Későbbi írásaiban ő maga is beszámol arról, miként tartotta karban fizikumát már 19 éves korában, amikor Kecskeméten tanult.

Vívóegyesület tagjai a 19. század végén

Tornászok a mai Széll Kálmán tér helyén az 1900-as évek elején

Ebből világosan kirajzolódik, hogy fiataloságát mennyire áthatotta a testmozgás, a versengés, az erőpróbák öröme, valamint az is, milyen gazdag volt a sportkultúra már az atlétika és a modern versenysportok elterjedése előtt: „Az én kortársaimnak is minden idejét a testgyakorlások töltötték be. Mi nem ismertük a kártyát, kávéházat, dorbézolást, hanem a testet edző játékokat igen. A labdázásban

edzéseket felváltotta a kapálás, az öntözőkanna hordozása, a barackfa nevelésével járó hajolgatás. De ezeket hasonló szenvedéllyel és intenzitással űzte, mint egykor a métázást, vagy épp a vívást. Számára a test edzése nem csupán szórakozás volt, hanem egyben életforma is.

Földváry Gergely

■ Ha valaki még jobban szeretné megismerni Jókai Mórt, többet megtudna különleges történeteiről, szülőjéről, kertjéről, szerelmeiről, különféle szenvedélyeiről, annak a Svábhegyi Tündérvilág – Jókai és a Hegyvidék című új időszaki kiállítás megtekintését ajánljuk a Hegyvidéki Helytörténeti Gyűjteményben (Zugligeri út 64.).

a méta, a longa a testgyakorlat mellett sokkal érdekesebb játék, mint a lawn-tennis, vagy a crikket.

Sebaj Tóbiástól a homokanimációs performanszokig

Ha azt halljuk, groteszk gyurma-bábfilmek, vagy drámai hatású, festői homokrajz-performanszok, természetesen Cakó Ferenc neve jut először az eszünkbe. Ám az idén 75 éves animációs filmrendező életműve még ennél is gazdagabb: fest, és rézkarcokat is készít. A két közkedvelt gyurmafigura – Sebaj Tóbiás és Zénó – életre keltőjét, a homokrajz-animáció kitalálóját egy derűs este keretében mutatta be a Hegyvidéki Kulturális Szalon vetítéssel egybekötött közönségtalálkozóján Kardos Anikó moderátor.

Cakó Ferenc a festőművész édesapjától sajátította el a rajzolás, festés alapjait. A Képzőművészeti Szakközépiskola elvégzése után felvételizett a Képzőművészeti Főiskola alkalmazott grafika szakára, ahol

**társaival amatőr
filmfesztiválok
nyert díjakat,**

és ahonnan a Pannónia Filmstudió bábműtermébe vezetett az útja. Mesteréhez, Foky Ottóhoz már rövidnadrágos kamazsként rendszeresen bejárt.

Részlet a Magyar várak legendái ismeretterjesztő sorozatból

Munkahelyén az ikonikus bábfilmsorozatok – Mirr-Murr, A legkisebb ugrifüles, Sebaj Tóbiás, Zénó – gyártása közben különböző anyagokkal – gyurmával, homokkal – kezdett kísérletezni. A többi közt Cannes-

Egészen különleges, ahogy az üveglapon homokból kialakul a történet

ban az Ab ovóért Arany Pálmát, Annecyben, a világ legnagyobb animációs fesztiválján az Ad Astráért Kristály-díjat, Berlinben az édesanyja emlékére készült Hamu című alkotásért Arany Medvét, míg a Valenciái Filmfesztiválon életműdíjat vehetett át.

Óriási technikai ugrás történt a filmgyártásban, ma már az

animációsok komputerrel dolgoznak, ami egészen más világ, más gondolkodás – beszélt az új generációról a Kossuth-díjas grafikusművész. Hozzátette, hogy szereti a komputerrel készült műveket is, mert fantasztikus

látványvilágot tudnak produkálni, ugyanakkor a kézzel készült munkákat közelebb érzi magához.

Vizuális művészetének sajátja az a kézműves technika, ami a homokkal történő képalakítás terén újat hozott a magyar animáció történetébe. Élő homokanimációs performanszaival 1996 óta nyűgözi le a nagyvilágot. Folyamatosan átalakuló homokrajzai dinamikus képzőművészeti látványalkotások. S hogy miért olyan festői ezek hatása? Mint mondta, mikroszkóppal szemlélve a homokszemek olyanok, mint a borostyán, ezért lehet az üveglapon az átvilágított homokkal ilyen szép árnyalatokat, faktúrákat létrehozni.

Gyakran kérdezik tőle, hogy grafikusként miért nem rajzfilmet készít. Kiderült, hogy von-

zotta a 3D-animáció. Csukás István Mirr-Murrjánál dobták a mély vízbe, a szakmát a nulláról kellett megtanulnia. Egy tíz másodperces jelenethez 120 animációt csináltak, így egy Mirr-Murr- vagy Tóbiás-epizód három-négy hétig készült. „Még a tévében az egyik animációm,

nézi a család, közben kenik a vajas kenyeret, és pont nem látják, amin egy hétig dolgoztam”

– idézett fel egy jellemző élethelyzetet Cakó. Bődületesen aprólékos munka – fogalmazott –, tetejébe az anyag nem mindig hagyja magát... A gyurma olvad, ragad, gusztagos, a kolégák először idegenkedtek is tőle. Így az első 13 részt szinte egyedül ő készítette.

Egy kedves ismerős: Sebaj Tóbiás

Sok apró trükköt bevetnek, mire valami szép, érthető mozgássá válik a filmben – és akkor még szó sem esett a hangról! Jó, ha a filmben narrátor mesél, de a Sebaj Tóbiásnál kitalálta, hogy „blabla” szöveget ad a figura szájába. A sztorit Csukás István

írta, ám mivel nem mindent lehet egy primitív kis figura mozgásával elmesélni, a filmkészítés során itt-ott át kellett alakítania. Hangokkal átadni egy szituációt komoly színészi teljesítmény, Tóbiást és Zénót Haumann Péter és Szombathy Gyula szólaltatták meg, zseniálisan.

Van-e vállalkozó a Zénó és a hírek című epizód „szinkronizálására”? – kérdezte meg ezen a ponton a műsorvezető a közönséget. Némi meglepetésre jelentkezett egy úr, és remekül teljesítette is a feladatot. (Mint megtudtuk, operaénekes, a neve: Schwimmer János.)

**Homokanimációs
performanszaival
ittthon szimfonikus
zenekarok
kíséretében is fellép**

Cakó Ferenc. Egymásból kibomló, festői szimbólumai intenzíven hatnak az érzelmekre. Hogyan találta ki ezt a csodálatos műfajt? A mindenkit izgató kérdésre elmondta, szeretett volna rajzolásal mesélni, zenével együtt. Kezdetben úgy ment, mint a házi diavetítés, mert nem volt még projektor – most már egész házfalra vetítik, amit ő az üveglapra homokkal rajzol.

Összművészeti színpadi előadást először – a nézők között egyébként helyet foglaló – Bartha Katalin hegedűművész ötletére rendeztek, több tévécsatorna felvette, lassan alakult, egyre többen megismerték. Mostanra a fél világ leutánozta.

Cakó Ferenc

Azért, hogy élőben is könnyedén menjen a rajzolás, egy 30-40 perces előadásra egy hétig gyakorol. Fontos, hogy a zenével együtt fejjeze be a művet, mert például ha egy dinamikus karmester gyorsabban vezényel egy tételt, mint ahogy a rajzoló megtervezte – előfordult már! –, akkor menet közben kell módosítani úgy, hogy a közönség ne vegye észre. „Ilyenkor aztán – jegyezte meg – rendszeren le lehet izzadni.”

Bábu a Vízó című filmből

Szepesi Dóra

Egy textilöblítő, amely minden ruhát smirglipapír tapintásúvá tesz. Ez az antireklámszöveg-szerű állítás sajnos igaz, gondolta Tomcsányi úr, miközben végigsimított dörzsös nadrágján. Olyan kemény lett, motyogta, hogy a saját lábán megáll, nem kell hozzá az enyém. Jót kuncogott a viccén, rendezett ősz bajszja együtt rezgett vele. Fél ruhatarát ezzel az újonnan beszerzett termékkel öblítette, mindegyik ruha úgy járt, mint a nadrág. De a törülközője is. Az olyan kemény lett az öblítőtől, hogy bűvésztükk-kellékként is használni lehetett volna: alul megfogja, fölfelé áll, nem dől el, nem hajlik semerre. Többet ilyet nem vesz, az biztos. De most, hogy tétje volt az ápolt külsőnek, a jó benyomásnak, különösen haragudott magára, amiért kipróbált valami újat, az öblítőt, amit a felesége halála óta nem tartott otthon. A felesége valami kellemes illatút használt, de ő, Tomcsányi úr, nem kereste ezt a hatást, egyrészt mert az illatos ruha túlságosan emlékeztette a feleségére, másrészt mert nem volt ki előtt illatoznia... eddig.

Egy közös ismerős, Ilona ötlete volt, hogy összeismerkedjen Tomcsányi úr és Lídia. Két özvegy, akik, Ilona szerint, jól megértenék egymást. Ilona mindkettőjüket szerette, és nem örült, hogy ez a két kedves ember a szeme láttára süpped mélyebbre és mélyebbre a magányban, miközben jól szót értenének egymással, és talán még örömeiket is lelnék egymásban. Ilona mutatott Tomcsányi úrnak egy fényképet Lídiáról, és megadta neki az özvegyasszony telefonszámát, a vezetőkeket, mert Lídia egy ideje nem használta a mobilját. Elvesztette a lakásban, lenémított állapotban; hiába hívták a számot az unokájával, nem találták sehohol a rezgő készüléket. Aztán le is merült. És ott maradt, hangtalanul, valahol a lakásban, egy szekrény mögött, vagy a kanapé alatt (bár ott nézték, ott nem volt), ki tudja, hol.

Tomcsányi úr szerint az első hívás kinosra sikerült. Kezdve azzal, hogy eltévesztette az összekötőjük nevét, Ilona helyett lbolyát mondott. Később sem lett jobb a helyzet. És bár mindketten tudtak Ilona tervéről, mindketten felkészültek a hívásra, nyökögésbe fordult a beszélgetés. Lídia a férfitől várta, hogy vigye a szót, a sodrást, nem tudván, hogy Tomcsányi úr nem a szavak embere. Szóval így ismerkedtek: tétován, darabosan, de szándékkal. Tisztán érezték, hogy nem kéne letenniük; mintha a vonallal együtt az éppen kialakuló kapcsolat is megszakadhatna. És hát Ilona jó emberismerő: ha azt látja, hogy

Hegyvidéki
levegő

Maros András:
Öblítőt öblítő öblítő

két ember összeillik, akkor az a két ember összeillik. Úgyhogy húzták az időt.

Tomcsányi úrnak eszébe jutott a fia, aki annak idején órákon át beszélgetett a barátnőjével telefonon – jól feltolva a havi telefonszámlákat –, a beszélgetés második fele kizárólag arról szólt, ki tegye le előbb a telefont. „Te tedd le.” „Nem, te tedd le.” „Nem, nem, nem, te tedd le.” „Légy szíves, te tedd le.” „Szeretném, ha te tennéd le.” Kedvesen, bájosan elvitatkoztak. Tomcsányi úr akkor még csodálkozva figyelte, hogyan képes két ember egyetlen szóváltásnál többet pazarolni erre a jelentéktelenségre, nem beszélve arról, hogy tálcán kínálta magát a megoldás, tegyék le egyszerre, számoljanak háromig, és háromra. De idős fejjel, ahogy Lídiával beszélgetett, főleg a negyedik-ötödik hívás környékén már értette. Ők nem vitáztak, ki tegye le előbb, ám amikor elfogyott a mondanivaló, vonalban maradtak, és tulajdonképpen a hosszú csöndekben lényegében ugyanaz volt benne, mint amit a vitatkozó szerelmesek kimondtak. Nem akarták letenni. Jó volt hallgatni, hogy a másik még ott van.

Egy tizenkettedik kerületi cukrászdába beszéltek meg az első találkozózt. Tomcsányi úr egy sétát tervezett utána, „lemozogni a bevittelt”, de mindenekelett vigyék be, amit majd lemozognak. Egyenek egy szelet tortát, igyanak mellé egy feketét. Az a nyomorult öblítő... hatalmas hiba volt beleönteni a mosógépbe.

Minden lépésnél, érintkezésnél bizsergést érzett combtájékon, olyan volt, mintha egy megkergült hangyaraj rohángászna föl és alá. Megszokom, mire odaérek, gondolta Tomcsányi úr. Az előszobai tükör előtt megigazgatta a bajszát, a haját. Ki kéne fejleszteni egy öblítőhatást öblítő öblítőt, motyogta, egy öblítőt öblítő öblítőt. Ezzel a viccel szintén elégedett volt; remélte, hogy egy óra múlva is eszébe jutnak majd hasonlók.

Mielőtt kilépett volna a lépcsőházba, rápillantott a felesége előszobafalon függő fotójára. Odasúgta neki: „Ez még semmit nem jelent. Csak egy kávé meg egy szelet Sacher.” Tomcsányi úr persze remélte, hogy a kávé és a szelet Sacher nem lezár, hanem megnyit valamit. Hogy innen indul majd minden. A rendszeres találkozások, az együtt töltött idő. Megmasszírozom majd a talpát, gondolta Tomcsányi úr, és akkor majd ő is az enyémet. Majd megmutatom, hol a legérzékenyebb, van ott belül egy apró, kemény kis csomó, a bokasüllyedésem közepén, nem nagyobb egy lencsénél, de ha hozzáérek, tudni fogja, majd kikerüli. Eleinte természetesen zokniban!

Lídia már a cukrászdában várakozott, a kirakatablak mellett ült, kifelé nézett.

Ahogy Tomcsányi úr közeledett, megállapította, hogy Lídia azért más, mint a fotón, amit Ilona mutatott róla. Egy pillanatra még el is bizonytalanodott, talán nem is ő az. De, igen. Lídia megérett.

A nő felállt, mosolyogva kezét fogta. Tomcsányi úr megállapította, hogy jól látta kintről, élőben kicsit idősebb, fáradtabb, komolyabb a hölgy, mint a mosolygós, kissé elmosódott fotón. Tomcsányi úrnak a fia jutott eszébe, aki arról panaszkodott, hogy a társkeresőn – ahova abban a reményben iratkozott fel, hogy végre megtalálja a megfelelő második feleséget – mindenki szebbnek, fiatalabbnak mutatja magát, mint amilyen valójában, és aztán az első találkozásnál jön a meglepetés.

Rendeltek. Egy-egy kávé üresen, egy-egy szelet Sacher. Arra vártak, hogy a másik kezdjen el enni. Tomcsányi úr fejében elindult egy párbeszéd: „Kérem, kezdje el.” „Nem, nem, nem, maga kezdje el.” „Nem, legyen szíves kezdje el ön.” „Inkább ön, ha kérhetem.” Lídia nyúlt először a kisvillához. De még nem kezdett hozzá. Beleszagolt a levegőbe, kicsit oldalra fordította a fejét. Bocsásson meg, mondta, megkérdezhetem, milyen öblítőt használ? Rendkívül kellemes az illata.

A vérehulló fecskefű újholdkor elásott hollófejből nő ki

Csoportos kiállítás különleges textilmunkákból a Hegyvidék Galériában

Különböző nézőpontok szerint szeretnénk rátekinteni életünk szövetére? Akkor érdemes betérni nyáron a Hegyvidék Galériába, ahol az új kiállítás megálmodói az alkímia és a textilművészet kapcsolatára építették az anyaghasználatban, szimbolikában, transzformációkban és a szellemi átalakulás eszméjében megmutatkozó koncepciót.

Fő médium a textil! Az anyag átalakulásainak lehetőségeit, a fizikai-szellemi régiók és/vagy műfaji határok átlépéseinek kérdéseit vizsgálhatjuk kortárs képzőművészeti alkotásokon keresztül a Hegyvidék Galéria legújabb kiállításán. A Beavatás cím az anyag első feldolgozására is utal, de a használat előtti előkészítésen, beáztatáson túl magasabb rendű beavatásként is értelmezhető. A szövet sokféleképpen van feldolgozva, és rengeteg gondolatot közvetít – magyarázta a megnyitón Kallós Judit művészettörténész, a ga-

léria művészeti vezetője, aki Szabó Annamária esztétával együtt a tárlat megálmodója volt.

A természetes rostok – gyapjú, len, selyem, juta – teljesen új formát öltenek az alkotás során: fonál, szövet, majd

műalkotás vagy rituális tárgy jön létre belőlük.

A művész, akár egy modern alkímista, „összeszövi” a különféle anyagokat, színeket, gondolatokat, munkája új, szim-

Kuzma Eszter Júlia: Ascension / Felemelkedés (az előtérben)

Dankó Boglárka: Fire and Ice

Kádár Emese: Distillation of Hope II

Kiss Adrian: Moto3

„Modern alkímisták” a kiállítás megnyitón

bolikus vagy spirituális értéket közvetít. Az új generációs textilművészetben hagyományos technikákkal és anyagokkal dolgoznak, vegyítik ezeket, kitágítva a műfaji határokat, ugyanakkor a környezettudatosság, a fenntarthatóság, valamint a multiszenzoros látásmód is fontos szerepet kap.

Az ókori görög filozófiában az időt és a sorsot is a Moirák által fonott, illetve szövött mintázatként képzeltek el – indította szakmai megnyitóját Meggyesházi Éda kurátor, zenész. Arról is beszélt, hogy a szövettel a lineárisan felvezetett sorok végül egy másfajta, de kollektív képet adnak ki.

„A szövetanyag rácsrendszerűsége pedig az összefonódásnak, a materiális és metaforikus kapcsolatok kialakításának a gerincét adja, azt a támogató hálót, ami aztán később megengedi a többszintű kötelékek, összefüggések és relációk lehetőségét. Így akár a közös és ellentétes gondolatok szimultán hordozójává tud válni a textília” – fogalmazott.

A textilművészet művészettörténetileg a nő művészekhez kapcsolt irányzat, de Meggyesházi Éda inkább azt emelte ki, amivel ez a fajta gondolkodás együtt jár. Mint említette, „Hélène Cixou A Medúza nevére című könyvében arra épít, hogy a *textus* eredetileg szövetszálakból álló textíliát jelent latinul, és ebből ered a szöveg (text) is. A szöveg, akárcsak a textil, összefonódó részekből áll össze, és nyílt, mozgékony, nem fix struktúrájú. Ez megfeleltethető a női írás mozgalmas, testes, plurális természetének is, így válhat a textil nyelvvé, szöveggé.” Megannyi jelentést, összefüggést felvázolva Whitehead folyamatfilozófiájára is utalt: a „szövet” nemcsak a létezés, vagy a kialakulás, hanem a változás metaforájaként is értelmezhető, így szemlélhetjük a világot relációs hálózatként.

A szövet készítéséhez, a textil megalkotásához, felhasználásához csatlakozó folyamat idő- és munkaidényes, ezért adhat lehetőséget a kontemplációra – fejtegette a „beavatás” mögöttes értelmét Meggyesházi Éda, és azt is megemlítette, hogy az alkotás lassú folyamata párhuzamos világok megalkotására készíti a művészt és a kész mű szemlélőjét is. Úgy fogalmazott, hogy

a textilben mindent szabad, bármi kivarrható.

A textil „hordozófelület, eleven gondolkodási forma, a fonalak között ott rejlik a figyelem, a jelenlét, az időbe vetett bizalom, a kapcsolódás vágya és a folyamatos változás, változtatás lehetősége is. A szövés lassúsága, ismétlődése és rétegzettsége előhívja bennünk, hogy más ritmusban nézzünk a világra.”

Vidra Réka gyapjú, vad anyag, lilakaktóke, plasztilin, beton és aranyfűst felhasználásával készült. A vérehulló fecskefű újholdkor elásott hollófejből nő ki című alkotása, Szász Zsófia Szerelmes levél sorozata (kézi keresztzemes hímzés száraz faleveleken) és Szelei Kamilla idén varrott textilinstallációja, a Puha bolygó – hogy csak hármat emeljünk ki – mellett érdemes végignézni mind a huszonnegy textilmunkát. Garantáltan különleges élmény!

Szepesi Dóra

■ A Beavatás – Kortárs textilművészeti narratívák című kiállítás megtekinthető: július 26-ig, keddtől péntekig 10.00–18.00, szombaton 10.00–14.00 óráig. Helyszín: Hegyvidék Galéria, Királyhágó tér 10. A kiállító művészek: Balázs Nikolett, Csatlós Asztrid, Dankó Boglárka, Gáspár Annamária, Herbert Anikó, Kacziba Andi, Kádár Emese, Kiss Adrian, Kuzma Eszter Júlia, Makai Mira Dalma, Metzinger Eszter, Petrányi Luca, Szász Zsófia, Szelei Kamilla, Szirmay Zsanett, Vidra Réka

mOmKult
ŐSZ | JAZZ | ROCK | ROCK 'N' ROLL

PEET PROJECT OKT1
PIRAMIS OKT4
MADE IN HUNGÁRIA OKT8
KERESZTES ILDIKÓ OKT17
ZENEVONAT LOT-SEKEL OKT22
NÉMETH GÁBOR PROJECT NOV14

LITTLE SIMZ: LOTUS

A nigériai szülők gyerekeként 1994-ben London északi részén, Islingtonban született Simbiatu Abisola Abiola Ajikawo, ismertebb nevén Little Simz eredetileg színészként tűnt fel, de ezzel párhuzamosan már nagyon fiatalon építette rapperkar-

rierjét is. Bár Kendrick Lamartól a Gorillazig többen felfigyeltek tehetségére – ambiciózus második lemeze, az Alice Csodaországban-tematikára felfűzött, 2016-os Stillness In Wonderland képregényként is megjelent – a szélesebb közönség csak a 2019-es, átöréssé meghozó albumával, a Grey Area-vel vett róla tudomást. Akkor viszont egyszerre a tudatos, népszerű hiphop és a már Amerikában is elfogadott brit rap egyik legfontosabb figurájaként ünnepezték, nem beszélve arról, hogy a hímsoviniszta műfajban a női MC-k előretörésének időszakában vagyunk, és ebben is Little Simz lett az egyik zászlóvivő. Lehengerlő flow, sokféle karaktert hozó performansz, és a Michael Kiwanukától a Jungle-ön át a Saultig számos remek lemezt jegyző producerrel, Inflóval közös, színes, élő, őszinte produkció a következő albumon (Sometimes I Might Be Introvert, 2021) végképp világsztárrá tette hősünket. A világhírű idejének egyik sikerlemeze a korszakkal egyezve csendesen ünnepelte az introvertáltakat. Azóta Little Simz magabiztosan trónol az élművészetben, az idei Sziget Fesztiválon is a Nagyszínpadon láthatjuk az augusztus 6-i nyitónapon. És érdemes is megnézni őt, hiszen Lotus című friss albuma ugyanolyan magas színvonalú, mint a 2022-es NO THANK YOU, valamint a korábbi LP-jei – zeneileg pedig az sem éri meg rája, hogy

munkakapcsolatot szakított Inflóval, akit 1,7 millió fontos tartozásért be is perelt. Továbbra is személyes, mély szövegek jellemzik dalait, a jazzes, neosoul hiphop ezúttal afrobeatos, sőt még posztrockos hatásokkal is gazdagodott. Csalódásból, fájdalom-ból vezet(i magát és a hallgatót is) a gyógyulás útjára. (2025, AWAL Recordings/Sony)

CAROLINE: CAROLINE 2

A manchesteri egyetemen megalakuló caroline öt év alatt, 2022-ben jutott el a bemutatkozó albumáig, és egy 2023-as Tiny Desk Concert kellett ahhoz, hogy a világ egy része leboruljon az improvizációkon alapuló, folkos, emós, posztrockos zene előtt. Mindez azonban semmi ahhoz képest, amilyen fogadtatásban az idei, második lemez részesült: túlzás nélkül a caroline 2025 legajánrozottabb zenekara. És megérdemelten. Kezdjük az ismerkedést a Total Euphoria című tétellel, és mindent megértünk! Mintha egyszerre két dal szólna, vagy egy, de akkor meg annak a dalnak a két fele nem szinkronban. Az elmúlt évek előremutató math rock, glitch pop előadói (Black Midi, Jockstrap stb.) új szintre emelték a zenei eklektikát, az össze nem illők összeillesztését, a caroline az ilyen típusú számokat még tovább boncolja, és az összetett eklektikát szereli szét. Itt jön a csoda: a végeredmény összeáll, és azonnali hatású lesz. A 2022-es debütőn az appalachian folk, az Amerikába bevándorló eu-

rópaiak népzenejének továbbfejlesztése, a Slint-féle hangos-halk, úttörő posztrock emós továbbvitele és a statikus indie rock uralkodott. Az időtlenség és a jelenidejűség az új lemezen még szembetűnőbb. A nyolctagú kollektíva avant-folk és experimentális zenei törekvéseket varázsol közérthetővé, és valami általánosan magasabb rendűnek vagyunk a tanúi hallgatás közben. Ritka teljesítmény, amiben megfér egy „Coldplay-feldolgozás”, Caroline (kfm) Polachek vendégszereplése és a Windmill-színtér (Black Country, New Road, Black Midi, Squid, Shame) rokonsága is. (2025, Rough Trade) BJ

Beszélgetnél az életről egy vámpírral?

A Mississippi-deltában véres éjszaka készül 1932 nyarán egy egykori fűrészmalomban. Ryan Coogler vámpiros horrorja kitágítja a műfaji kereteket. Ludwig Göransson zenéje pedig mindenkit meghódít.

Elképesztő színek, élethű, megragadó díszlet – ezek az első benyomások a Bűnösök (Sinners) nyitó képkockáit látva. A Mississippi-deltában járunk 1932-ben, a szesz- és cigarettacsempészet fénykorában, a legkeményebb szegregáció időszakában. A cukornád ízét a számban érezzük, a gyapotültetvények felett pedig a blues tánra hívó hangjait viszi a szél. A film zenéjének szerzője, Ludwig Göransson (rőla később) a hitelességre is odafigyelt: az egyik szereplő, Sammie egy 1932-es Dobro Cyclops gitárt szólaltat meg olyan tökéletes hangzással, ami a népi hiedelem szerint előhívja a sátán szolgáit.

A poros mississippi kisvárosba épp hazatér Capone két gorillája (az Ikrék) – dollárkötegek lapulnak a zsebükben. A helyi fűrészmalomból felcicomáznak egy bárt, és estére odacsődítik a népet. A fehérek be nem tehetik ide a lábukat.

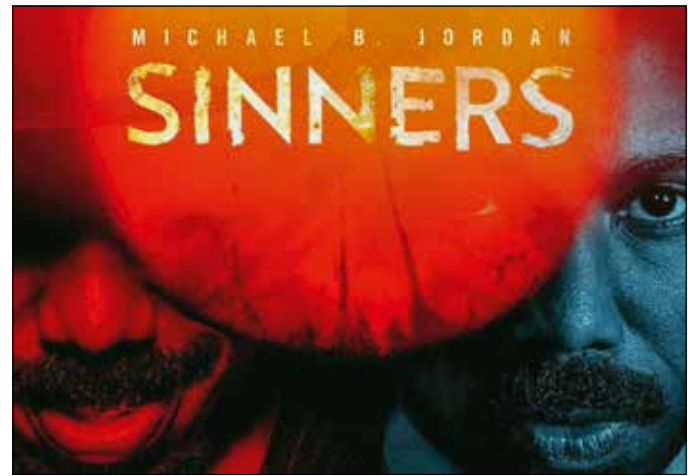
A zene hidegrázós feszültséget kelt, amit fokoznak a színpadra való alaposággal megírt párbeszédek. A bluest felváltja az ír szteptánc, mielőtt az Ikrék bárja véres események helyszínévé válik. Mississippi mélyén a mulató vendégei a hajnalt várják remegve a volt fűrészmalomban: életben maradásuk záloga az ezüstgolyó, a fokhagyma és a hegyesre faragott fakereszt.

A film készítői összeszokott csapatnak számítanak. Ryan Coogler rendező a Creed és a Fekete párduc filmekkel dobott nagyot (rendezőként és producereként). Az örmény-amerikai producer, Sev Ohanian szintén a brigád tagja, a Michael B. Jordan rendezte Creed III-nak is ő volt a gyártója. Szintén a Creedből és a Fekete párducból ismerjük

a Bűnösök dupla főszerepét játszó Michael B. Jordant.

A Sinners lelke az egészen különleges zene, amelyet az említett Ludwig Göranssonnak köszönhetünk. A svéd a Creed-sorozat mellett a Fekete párducban is dolgozott Cooglerrel. Utóbbiért és az Oppenheimerért megkapta a legjobb eredeti filmzenéért járó Oscart. Bár korán van még ítéletet mondani, a Bűnösök dalaival újra versenyben van.

Mondanivaló, hogy a Rotten Tomatoes oldalán ritkán járnak az értékelések olyan magasságban, mint a Bűnösök esetében. A FilmScore 35 éve nem adott horrorfilmre ennyire magas pontszámot.

Úgy látszik, ez most a menő: De Niro után Jordan is kettős szerepben

Hogy mi lehet ennek az oka?

Coogler nem eldönti meg azzal, hogy bluesba áztatva újraalkodja ikonja, Robert Rodriguez és Quentin Tarantino 90-es évekbeli vámpiros trashfilmjét (Alkonyattól pirkadatig). Mélyebb mondanivalót próbál közölni. Miért lesz Capone verőembere egy gyermekét elvesztő, szerető apából; bűnösnek számít-e a fiú, aki a blues szerelmeként egy éjszakai bárban szórakoztatja az oda vágyókat; építhetnek-e vámpírok közösséget, illetve kapcsolatot a múlttal a zenén keresztül? Képesek-e szeretni a vámpírok, sőt, túlvilági megoldást kínálni a feketékre leselkedő egyik legnagyobb veszély, a Ku-Klux-Klan ellen? Válaszok az HBO Maxon.

(y)

Fagyos viking kaland a nyári forróságban

Időszámításunk után 965-ben magányos csónak kötött ki egy norvég fjord partján, egyetlen utassal a fedélzetén, aki a közelben fekvő vikings faluban élő szeretteit jött meglátogatni. A

azzal a gonosz szándékkal, hogy elpusztítsa a világot.

Őt kell tehát megállítani egy csodálatos kalandjátékon keresztül. Ehhez különféle rejtvenyeket kell megoldani, tárgyakat

meg a szemünk előtt. A játéknak van tehát rendes vége, magyarul: megnyerhető. Nem az történik, mint annyi más logikai játéknál, hogy csak kapjuk egymás után végtelen sorban a repetitív feladványokat. Sajnos magyarul „nem tud”, de a szövegek rövidek, és így minimális szótárossal meg lehet úszni a dolgot.

A látványvilág fantasztikus

A festményhatású, itt-ott animált állóképek gyönyörűek, stílusuk nagyon passzol a játék világához. A zene is szuper, kiválóan kiegészíti a grafikát, beszippant a hangulata. Tetszett, hogy jó néhány skandináv mitológiára vonatkozó utalást, információt helyeztek el a készítő a programban, amely így világképünk tágitására is alkalmas lehet.

A játékmenet nem erőforrásigényes, egy gyengébb, olcsóbb telefonon is gond nélkül elfut. A használatához nem kell internet, ami szintén sokak számára fontos lehet, mint ahogy az is, hogy teljesen ingyenes. A Frostrune, azaz a Fagyúrúna imádnivaló, megéri végigjátszani, boldogabban alszik el az ember annak tudatában, hogy hazazavarta a Jötunnt a vackába.

Szalai Péter

településen nem ölelő karok várták, hanem csend, vérnyomok, harc látható jelei és borzongató módon csillogó jégfoltok, amelyek a rekkenő nyári meleg ellenére sem olvadtak el.

Nem, ez nem egy skandináv krimi a Netflixen, nem egy belezős horrorfilm, hanem egy telefonra készült ingyenes játék, a Frostrune. Itt kapcsolódunk be a történetbe, azzal a céllal, hogy kinyomozzuk, mégis mi a manó történet, és ha lehet, megmentsük a rokonokat, barátokat.

Nem mackó, nem is troll

Az nagyon hamar kiderül, hogy ez igen kemény dió lesz. Ugyanis nem egy mackó, vagy az erdőben lakó troll okozta a galibát, hanem egyenesen a szomszéd dimenzióból érkezett a Jötunn, azaz egy ronda, démonikus fagyóriás rendetlenkedni,

felszedni, azokat a megfelelő helyen használni, az érintőképernyőt tapogatva. Az app a lehető legklasszikusabb vonalú, tehát állóképek követik egymást, és az azokon látható objektumokkal, valamint a hátizsákunkba pakolt eszközökkel machinálhatunk.

Ez egyben azt is jelenti, hogy az embernek csupán a szemét és a józan eszét kell használnia. Nincs szükség reflexre, nincs akció, nem lehet „meghalni”, vagy bármit is elrontani. Hiányoznak a ránk rontó ellenségek, szóval a téma ellenére egyáltalán nem ijesztő vagy horrorisztikus a játék. A feladványok ötletesek és összetettek: előfordul, hogy a megoldásukhoz szükséges tárgyakért vagy információért egészen nagy területet kell bebarangolni.

A történetmesélés remek, szépen merülünk bele a misztikumba, idővel pedig összeáll a kép, és egy pazar, kerek sztori születik

Élhető-e a Schwartzer Ferenc utca?

Nagy az átmenő forgalom, sok az idős lakó, kevés a parkolóhely, nyáron erősen felmelegszik a házfalak közé zárt burkolt felületek, az eső itt rakja le a domboldalakról lehordott saras hordalékot. Sok szempontból nincs túl

kolási és pihenési funkciók fejlesztési lehetőségeit.

A Schwartzer Ferenc utca a XII. kerület városias részének egy olyan közterülete, ahol jelenleg csak konténeres növények élnek, ugyanakkor a rövidsége ellenére

kerülhetnének. A végső döntés a lakók igényeinek figyelembevételével születik meg.

A környékeliek először a forgalommal kapcsolatos észrevételeiket osztották meg, amire reagálva az alpolgármester elmondta, hogy már folyamatban van a kerület komplex felmérése. Ennek eredményétől függően lehet majd dönteni sebességkorlátozásról, forgalomcsillapításról, parkolásról és egyéb kérdésekről.

Az önkormányzat partnere, a CoolCo's – Cooling Corners & Corridors cég bemutatta az utcabútorokkal kapcsolatos hazai és nemzetközi trendeket, tapasztalatokat, köztük az utcabútor-szigetek közösségteremtő erejét. Az első vélemények szerint az ülőhelyek létesítése nem a helyiek, hanem a hajléktalanok és a betegek érdeke lenne, ugyanakkor a növények telepítésével kapcsolatban pozitív a lakók várakozása.

Az utcahasználati tapasztalatok és a helyi igények megbeszélése után a résztvevők kisebb

Lesz miről beszélgetni, úgyhogy az első utcagyűlést további három követi még ezen a nyáron

Tipikus nagyvárosi problémák: nincs fa, kevés a parkolóhely

jó helyen a Schwartzer Ferenc utca, amely az Alkotás utcáról nyílik, nem messze a Déli pályaudvartól.

Nem csoda, hogy az utca élhetőségének javításáról kezdeményezett egyeztetést az érintett lakókkal a Hegyvidéki Zöld Iroda és a Közösségi Részvételi Iroda. Az első fórum témája a leendő utcabútorok és a növények elhelyezése volt.

A kerület pénze a lakók pénze, ezért igyekeznek bevonnai a környékelieket az őket érintő kérdésekbe – tisztázta azonnal a beszélgetés elején az önkormányzat álláspontját Vadász Gábor alpolgármester. Rózsa Zoltán, a Hegyvidéki Zöld Iroda vezetője az utca adottságairól beszélt, s bemutatta az Árnyas Hegyvidék Program keretében megvalósítható zöldítési, árnyé-

is sok nagyvárosi problémát mutat. Például az Országos Onkológiai Intézetbe érkezők is itt haladnak át, hiszen az Alkotás utcán lévő buszmegálló az utca déli végében helyezkedik el.

A környéken élők által kitöltött több tucat kérdőívben megfogalmazott gondolatok alapján a Hegyvidéki Zöld Iroda kidolgozott egy javaslatot, amely szerint az utca páratlan oldalán három parkolóhely átalakításával nyílna lehetőség fák ültetésére, míg a szemközti oldalra növényeknek is helyet adó utcabútorok

Ady Endre törzsvendég volt a Délivásút kávéházban, amely az utca sarkán állt

csoporthoz az utcabútorok kialakításán dolgoztak a tervezőkkel, látványtervek és a bútor elemek modellező kartondobozok segítségével. A lakók aktív részvételét igazolja több újszerű

felvetés is, például hogy a bútorokon legyen óra, madáretető és a kutyások számára kihelyezett zsák is. Felvetődött az igény arra, hogy egy minikiállítás keretében megjelenhessenek a környék helytörténeti érdekességei. Ady Endre például gyakran ellátogatott a Schwartzer Ferenc–Alkotás utca sarkán működő kávéházba, mert az éjjel is nyitva volt, és nem mellesleg a költő állítólag a kasszírónök udvarolt – mesélték a lakók. A mai onkológia helyén működött az utca névadójának „magántéboldója”, ahol József Attila is többször megfordult.

A közös gondolkodás során néha egymással ellentétes vélemények és szempontok is elhangoztak, de a kezdeményezést mindenki egyértelműen támogatta. Az utcagyűlésen megfogalmazott igények alapján készülő koncepciótervekről az önkormányzat hírlevélben tájékoztatja majd az érdekelteket. Az első utcagyűlést három további követi a nyáron, ezekről ugyancsak hírlevélben és a társasházak kapujára kihelyezett plakátokon értesülhetnek a helyiek.

A következő fórum július végén várható, a már elkészülő utcabútorok kihelyezésével egyidejűleg. A téma a fák helyének meghatározása és a legjobb fajok kiválasztása lesz. Az utcahasználati szokásokról szóló kérdőív továbbra is elérhető az itteni QR-kóddal beolvasható oldalon.

(Barta)

Égnek a napmelegtől a Normafa rétjei

Aszály sújtotta, kiégett, sárga fűvek hajladoznak a forróságban ugyanott, ahol a tavaszi és korai nyári botanikai sétákon még színes, virágos területeket láttunk. Az év egyik legmelegebb napján a Normafa környékének száraz rétjeit jártuk végig a Hegyvidéki Zöld Iroda által szervezett programon, amelyet szokás szerint dr. Csontos Péter terepbotanikus vezetett.

A gyermekvasút végállomása mögött most a Sadler-ímola a leginkább szembetűnő növény, amely lila virágaival rovarok tömegét vonzza. Egyik példányán növendék lombzöcskék legelnek, a másikon bundásbogarak osztoznak pillangókkal, a harmadikra egymás után érkeznek a vadméhek és más beporzók.

A fehér dárdahegy nem tartozik a közismert vadvirágok közé, pedig a rét számtalan pontján bontja kis virágait a magasabb fűvek között. Közeli megnézésre

ra a figyelmet, amelynek összesen tizenkét faja él a Kárpát-medencében. Jellemzően kétféle növények – azaz az első esztendőben csak egy levélrőzsát nevelnek, és a másodikban virágoznak –, de a Normafánál most virító osztrák ökörfarkkóró felhagyta ezzel a szokással, és minden évben virágot nevelnek.

A kétszikű vadvirágok mellett felbukkantak a sztyeppék jellegzetes növényei, a védett árvalányhajak is, amelyek egészen agyafúrt módon gondoskodnak magjaik elvetéséről. A jól ismert faj magjai az úgynevezett tollas szálla végén

Csinos sugaras zsoltinák

Amikor a szél belekap a hajszzerű képletbe, és az tovaszállva le hull, akkor a visszafelé meredő szőrökkel azonnal le is horgonyoz. Így várja az első esőt. A nedvesség hatására ugyanis a felcsavarodó szálla kiegyenesedik, és lényegében becsavarja az alsó végén elhelyezkedő, keskeny, hegyes magot a földbe. A visszafelé álló szőrök ismét megakadályozzák a mag elmozdulását, a kiszáradó „haj” újra felcsavarodik, és minden újabb eső egyre mélyebbre juttatja a magot.

Bár az árvalányhaj név gyámszóval, gyenge növénykére utal, a valóság azonban éppen ennek az ellenkezőjét mutatja. Azt, hogy milyen hatékony a módszer, főleg azok az állatok tudnák igazolni, amelyeknek a szőrébe, fülébe akadó mag a bőrébe fúródik, és komoly fájdalmat okoz.

BI.

Ne tévesszen meg minket a név: az árvalányhaj rafkós növény!

levelei a lóherékére emlékeztetnek, csak nem három vagy – ugyebár szerencsés esetben – négy, hanem öt levélkéből állnak.

A nagyobb termetű fajok közül az ökörfarkkóró vonja magá-

fejldnek, ami tulajdonképpen egy repítőkészülék. A szálla alsó része egyenes és merev, visszafelé álló szőrökkel sűrűn berakott, majd ezt követi a „tollas” szakasz, ami rugalmas és csavarodott.

VEGYSZERMENTES HEGYVIDÉK

AMIT A SZÚNYOGOKRÓL TUDNI KELL

Magyarországon 50 őshonos és 3 idegenhonos csípőszúnyogfaj ismert. A szúnyogok fontos ökológiai szerepet töltenek be, több fajuk a beporzásban is részt vesz, mivel nektárral táplálkoznak. Csak a nőstények szívnak vért, ami a tojásrakáshoz szükséges.

MIT TEHETÜNK A SZÚNYOGOK ELLEN?

A Hegyvidéki Önkormányzat nem támogatja az idegmérget alkalmazó kémiai irtást, mert az más fajokat is veszélyeztet és hosszútávon nem nyújt megoldást. A leghatékonyabb védekezés a szúnyogok ellen a pangó vizek megszüntetése a kertekben, a közterületeken, és a temetőben, mivel például az inváziós fajok ezekben a vizekben is képesek szaporodni.

Részletes információért látogass el az oldalunkra!

HEGYVIDÉKI ZÖLD IRODA

HEGYVIDÉKI ÖNKORMÁNYZAT